

PASTÝŘSKÝ LIST V NEJISTÉ DOBĚ – XVII.

Ten, kdo alespoň jednou zběžně prolistoval Bibli, patrně narazil na zvláštní slova, která dnes známe jako *Kázání na hoře*. Jde o několik pozoruhodných vět, které přednesl Ježíš zástupu svých posluchačů. Dnes tato slova křesťané chápou jako *Magnu Chartu* své víry, jež je úzce spojena s nadějí a láskou. Sám si troufnu její slova a v nich skrytý význam rozšířit na každého člověka, který je spíše neúspěšný, zapomenutý, opomíjený, pohrdaný, odmítaný či nedostatečný v dravém proudu života a běhu světa. Z mého pohledu jde o *Magnu Chartu* obyčejných lidí, pro něž není místo mezi těmi slavnými a úspěšnými. (Pokud jste text doposud nikdy nečetli, podívejte se do Matoušova evangelia, páté kapitoly. Tak schválně: budete textu rozumět stejně, podobně, nebo zcela odlišně?)

Na tato slova navazuje možná ještě odvážnější prohlášení:

Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. (Matouš 5:13)

Nejprve tedy k soli: je to podivuhodná sloučenina složená ze dvou prvků, které samy o sobě nejsou pro život příliš bezpečné. Je snadno rozpustná ve vodě. Dnes víme, že napomáhá pohybu a teplotní výměně ve vodních masách světových oceánů. Navíc je nezbytná pro životní funkce většiny organismů. Dokonce může člověku posloužit v podobě fyziologického roztoku jako první pomoc při větší ztrátě krve. Ale největší zkušenost se solí jsme bezpochyby udělali v oblasti jídla: dokáže konzervovat potraviny, ale především jim dodává chuť. Když soli do těsta na koláče přidáte moc, nedají se koláče jíst. Když při zadělávání těsta na sůl náhodou zapomenete, výsledek je prakticky totožný s předchozí variantou. Ani mnoho, ani málo – tak akorát.

Jak si tedy vysvětlit skutečnost, že jsou solí světa nazváni lidé mnohdy obyčejní a prostí, životem zranění a rozbolavělí, často nenápadní, tiší, pokojní, plní milosrdenství a soucitu, a nezřídka druhými pohrdaní, odmítaní a pronásledovaní?

Když nad tím přemýšlím, docházím k těm nejobyčejnějším důvodům. Pro Vás jsem je převedl do otázek. Čím si vás získali vaši nejbližší přátelé? Ostrými lokty, nebo porozuměním a laskavostí? Kdo vás dokázal víc povzbudit? Veleúspěšný soused zasvěcenými radami, jak snadno zbohatnout, nebo věčně uplakaná sousedka, která vás pohladila v okamžiku nejpotřebnějším?

Asi není třeba dále pokračovat, že? Rozumíme tomu, že je to příběh nejenom o charakteru, o *tebelásce* spíše než *sebelásce*, ale také o kvalitě vztahů a celkovém leitmotivu našeho života.

Svět bez těch, kteří se v životě nedokážou dravě či drze prosadit, nejsou žádnými celebritymi, nestrhávají davy, nežijí ve světle reflektorů s pocitem, že hýbou dějinami, by se stal svět smutným a beztvárným místem, navíc místem bez vůně, barvy a chuti. Ti neúspěšní, zapomenutí, nenápadní totiž umí většinou mnohem lépe naslouchat, protože rozumí opuštěnosti a bolesti. Umí podat pomocnou ruku, protože poznali, co to znamená propadnout se na dno. Dokážou druhé v pravý čas pozvednout a povzbudit, protože si sami až příliš dobře uvědomují vlastní nedostatečnost, křehkost a zranitelnost. A nestydí se za ně.

Ovšem i jim hrozí, že rázem přejdou mezi ty, jejichž charakter, názory a život nejspíš za tolik nestojí. A to v okamžiku, kdy snad neodolají sebestřednosti, jakou občas trpí mnozí úspěšnější, podlehnou pocitu nezranitelnosti, všemocnosti či dokonce triumfalismu, které ničí naši tolik polidšťující zranitelnost a přitažlivou křehkost. Je to jako přejít ze života do smrti. Dosáhnout vysněného cíle a dále už neusilovat o nic, protože ten, kdo nic nedělá, nic nepokazí... Ustrnout a vyhnít. I oni nakonec mohou ztratit svou slanst z prolitých slz, pozbyt chuti a stát se jalovými, bezobsažnými, a tak trochu zbytečnými... Vhodnými akorát k tomu „pošlapání“.

Opět: stačí si jen v mysli rychle promítnout, kolik jste v životě potkali zbytečných „celebrit“, pozérů bez chuti a zápachu, jejichž konec byl snad ještě rychlejší, než jejich stoupající sláva. Na druhou stranu, kolik pozoruhodných křehkých podivínů, zraněných tuláků či bezdomovců vám zkřížilo cestu, aby obohatili váš pohled na svět a názor na život? Dodali mu zvláštní a nezapomenutelnou příchuť...

S tím světlem, což jsou slova, která bezprostředně v řeči Ježíše navazují, je to hodně podobné:

Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. (Matouš 5:14-15)

Můj život nejvíc prozářili ti, kteří mi otevřeli svá srdce a dali nahlédnout do svých každodenních bolestí a zápasů. Ti, s nimiž jsem měl čest projít kus společné cesty. Ti, kteří mi dovolili nadlehčovat jejich břímě. Zejména však ti, kdo nadlehčovali břímě moje a tišili mou bolest. Život takových lidí byl světlem, které nemohlo a ani nezůstávalo skryto, jako nemůže být městečko ležící na kopci, jehož věže přes den a noční osvětlení v noci září do dále.

Tak chci i já v době spějící svým ročním cyklem ke stále delší tmě, v době plné zmatků přinášející mnohým zbytečný strach i oprávněné obavy, lampu svého života nezakrývat. Byť by jen mžikavě plápolala. Mám totiž zkušenost, že v okamžiku, kdy se rozhodnete uškodlit to dobré, radostné a oživující jen pro sebe, kdy opatrně skrýváte lampu s plamenem pod nádobu, docílíte jediného – sami dříve či později dočista vyhasnete...

Přeji vám všem i v dalších dnech, které patrně nebudou snadné, aby svítilo...

... světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích. (Matouš 5:16)

Nepřestávejme líbezně vonět, příjemně chutnat a odvážně svítit ve svém okolí!

Petr Plaňanský, pastor KS Nymburk
(v Nymburce 14. 11. 2020)